

folkelig engagement, debat og forståelse i de central- og østeuropæiske lande. Samtidig er det usandsynligt, at de fattige østeuropæiske stater har mulighed for at finansiere sådanne aktiviteter.

På den baggrund foreslås det, at der fra dansk side tages initiativ til at skabe det finansielle grundlag for at støtte folkelige debataktiviteter omkring væsentlige europæiske spørgsmål, eksempelvis ved oprettelse af en særlig folkeoplysningsfond. Støtteordningen skal omfatte politiske partier og partilignende strukturer såvel som folkeoplysende organisationer og aktiviteter. Støtten skal kunne gives til hel eller delvis finansiering af debatarrangementer, herunder til nødvendig tolkning og rejseudgifter for oplægsholdere, samt til oversættelse i forbindelse med udgivelser.

Det vil ikke være muligt at løse problemet alene med statslige eller EU-informationskampagner, der let får rene propagandistiske overtoner og ikke giver rum for helt fri meningsudveksling eller inddragelse af brede befolkningsgrupper.

Hvis en sådan fond skal have mulighed for at gennemføre aktiviteter af samme form som dem, der er gennemført i Danmark, vil den have en relativ størrelse, der mindst svarer til det, som er brugt i forbindelse med EU-folkeafstemningerne i Danmark. Det vil sige på 500-1000 mio. kr. om året. Hertil kommer administrative omkostninger ved at håndtere sådanne aktiviteter og kontrollere, at midlerne er anvendt i overensstemmelse med formålet. Der er derfor ikke tale om en opgave, som Danmark kan løse alene.

Man kan ikke meningsfuldt adskille diskussionen om EU-medlemskab fra en bredere debat om, hvordan de store fælleseuropæiske udfordringer håndteres, og hvordan samarbejdsstrukturen skal se ud. Derfor skal støtte kunne gives til debat om bredere europapolitiske temaer.

Støtteprogrammer af den her foreslåede karakter bør ikke begrænses til de lande, som står over for at blive medlemmer på kort eller lang sigt. Det er en vigtig opgave at udbygge gode relationer til de øvrige europæiske lande – herunder bl.a. Rusland, Ukraine og Tyrkiet. Derfor bør støtteprogrammer også inddrage andre europæiske lande end de nuværende medlemskandidater.

Såfremt tankegangen vinder forståelse i Europa-Kommissionen og blandt de øvrige EU-medlemmer, kunne Danmark tilbyde at udarbejde forslag til, hvordan en sådan støtte kunne administreres i tråd med de gode erfaringer fra Demokratifonden, Danidas oplysningsbevilling, administrationen af EU-oplysningsmidler i Nævnet vedrørende EU-oplysning og DUPI's

støtte til diverse konferencer om internationale spørgsmål.

Bemærkninger til punkt 1

Hvis der skal tilvejebringes grundlag for brede offentlige debatter i samtlige ansøgerlande, skal der være mulighed for at opnå støtte i samtlige ansøgerlande. Opgaven har dermed et omfang, som ikke kan løses af Danmark alene. Tilvejebringelsen af en permanent støtteform vil – i den udstrækning det lykkes – med stor sandsynlighed tage lang tid. For ikke at afvente en sådan proces bør Danmark gå i front og oprette en støtteordning blandt Østersølandene, som Danmark allerede har et tæt samarbejde med bl.a. om landenes tilknytning til EU. Dermed kan man fra dansk side også høste erfaringer, som kan bruges i andre lande.

I valget af modtagerlande befinder man sig i et klassisk dilemma mellem samarbejde i dybden og i bredten. Fordelen ved et samarbejde med mange eller alle lande er, at der er tale om problemstillinger, der berører alle europæiske lande. På den anden side vil det være vanskeligt at opnå en rimelig grad af udbredelse, opbygge tilstrækkelige erfaringer og foretage kontrol i hele Øst- og Centraleuropa. Forslagsstillerne mener på den baggrund, at Østersølandene kan udgøre en rimelig balance mellem disse to hensyn.

Ordningen kunne fra dansk side administreres af »Nævnet vedrørende EU-oplysning« eller Demokratifonden, som har lignende erfaringer fra beslægtede opgaver.

Bemærkninger til punkt 2

Den internationale karakter af det foreslåede projekt – såvel som dets sammenhæng til EU – gør det naturligt at inddrage de europæiske samarbejdsinstitutioner, eksempelvis Europarådet eller Europa-Kommissionen, i udformningen, administrationen og ikke mindst finansieringen. Der er argumenter for og imod begge institutioner: Europarådet har færre ressourcer end EF, men dækker hele Europa. Europa-Kommissionen har flere midler, men har typisk koncentreret sig om styrede informationskampagner, der blandt andet er baseret på at styrke »den europæiske idé«.

Efter forslagsstillernes opfattelse er der dog tale om et projekt, som primært bør bæres af EU, fordi det grundlæggende drejer sig om det fremtidige interne og eksterne samarbejde i EU, og fordi EU har større økonomisk råderum end Europarådet. Hertil kommer, at Europa-Kommissionen ville kunne opnå nogle erfaringer fra et sådant samarbejde. Det gælder såvel i relation til de faktiske forhold i konkrete lande og pro-